

TÄNA ALGAB UUS KOOLIAASTA

On teadmiste päev ja uue kooliaasta algus. Harjumaal alustab täna (või esmaspäeval, see on juba koolijuhtide otsustada) tööd kokku 61 alg-, põhi- ja keskkooli. Mõistlikkus on gigantomaaniast võitu saanud, väikese maakoole on taas avama hakatud. Kõiki aastate eest lukustatud kooliuksi täna veel ei avata, aga rõõmu peaksime tundma ka kasvõi ühe koolimaja taasärkamisest.

* * *

Kas tänavune kooliaasta eelnevatest ka millegipolest erineb, maakonna haridusjuht Enn Kasesmaa?

«Ega ta koolijuhtidele kergem ei saa olema, kui varasemad, tõenäoliselt veidi raskemgi. Sest koolide ette on kerkinud mitmesuguseid uusi probleeme ning minu meelest osa selliseid, mis ei peaks üldse haridussüsteemi lahendada olema.

Maakonna koolivõrk täieneb tänavu mitme kooli võrra. Taasavatakse Anija algkool ja Kajamaa lasteaed-alkool. Uued on Aabla lasteaed-alkool (lasteaed seal töötab, selle juurde avatakse nüüd kooliklassid) ja Järve 9-klassiline kool (sellel aastal hakkavad seal tööle vaid algklassid). Sausti kool on nüüdsest keskkool.

Uudne on see, et koolidele on antud võimalus usundiõpetust õpetama hakata (mitte segamini ajada usuõpetusega). Praegu on probleem õpetajatega, kas leiame inimesed, kes on võimelised seda õpetama. Sest pole ju praegusaja õpetajad ise usu(ndi) õpetust õppinud.»

Milliste muredega uuele õppeaastale vastu lähete?

«Järjest teravamaks muutub õpetajate probleem. Praegu sõltubki suurel määral õpetajast see, kas meie kool üldse eksisteerib edasi või mitte. Kuna järjest rohkem on kuulda, et üks või teine õpetaja lahkuks koolitöölt või et noor

õpetaja, kes on saanud ettevalmistuse pedagoogilises kõrgkoolis, ei olegi nõus kooli tööle tulema. Õpetaja palk on seni ikka tunduvalt madalam kui vabariigi töötajal keskmiselt. Alles siis, kui jõuame niikaugele, et pedagoogi palk on vabariigi keskmisest kõrgem, võime rääkida hariduse väärtustumisest.

Tõsiseks probleemiks saab nüüd olema koolide toitlustamine. Sellest on küll väga palju räägitud nii kaubandusministeeriumis kui ETKVL-is, kuid paistab, et vabariigi valitsus ei ole küsimust tahtnudki lahendama hakata. Sest millegipärast arvatakse, et õpilaste toitlustamisega peab tegelema koolidirektor. Minu meelest ei peaks see küll kooli ülesanne olema.

Meie oleme õnneks mingisuguse kokkuleppe kooperatiividega saavutanud. Nii Harju kui Keila TK ei ole keeldunud õpilasi toitlustamast, määrasime lõunasöögi hinna 60 kopika peale. Kas need hinnad ka edaspidi vastuvõetavad saavad olema, ei oska praegu küll öelda.»

Milliseid põhilisi muutusi koolis ootate?

«Uuel kooliaastal peaksime rohkem rõhku panema koolide depolitiseerimisele. Kool ei tohi olla koht, kus möllavad poliitilised kired. Kuid teisest küljest ei saa kool olla ka ühiskonnast täielikult lahus, kool peab tundma ühiskonnas toimuvaid protsesse, püüdma neid analüüsida ja neile hinnanguid anda. Palju sõltub siin muidugi õpetajast, tema ettevalmistusest.

Teiseks peab kool tagasi võitma oma endise kultuurikeskse koha ühiskonnas. Kool peab teadma, mis toimub tema ümber, õpetaja ei tohi töötada nii, et väljaspoole kooli tema käed ja tegevusväli ei ulatu.»

Ja lõpuks: mida soovite kõigile uut kooliaastat alustavale õpetajale-õpilastele?

«Kool ja õpetaja on tavaliselt ikka optimistid olnud ning tahan soovida, et nad optimistideks ka jääksid. Ükskõik kui raskete probleemidega ka tegelda tuleks.

Sooviksin ka seda, et õpetaja püüaks olla õpilasele lähedasem, et koolile seatud ülesanne oleks nende mõlema, nii õpilase kui õpetaja ühine ülesanne. Et õpetaja-õpilane püüaksid üksteist oma tegevusega toetada ühise eesmärgini jõudmisel, et õpetaja oleks õpilasele vanemaks kolleegiks, heaks nõuandjaks ja usaldusmeheks, kelle poole alati võiks pöörduda.

Sooviksin ka seda, et õpetaja suudaks oma raske elukutse juures alati olla õpilasele eeskujuks. Et ta suudaks olla selline õpetaja, kelle hoolde lapsevanem oma lapse usaldab, olles kindel, et just selle õpetaja käe all saab lapsest selline inimene, keda vanem näha tahab.

Ning muidugi — head pealehakkamist ja jõudu!»

KULI KOPPELMAA